

РЕШЕНИЕ

№ 12362

гр. София, 29.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в публично заседание на 19.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **8743** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража /ЗИНЗС/, във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на М. Г. Ц., ЕГН [ЕГН], чрез адв. И. Ю. от САК, срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ към МП с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, вр. чл.284, ал.1, вр. чл.3, ал.2, вр. ал.1 от ЗИНЗС, за присъждане на обезщетение в размер на 30 000 лв. за претърпени неимуществени вреди от поставянето му в неблагоприятни условия, в помещения пълни с дървеници по време на престоя му в следствения арест в [населено място], [улица] в Затвора – [населено място] в периода от 21.11.2018 г. до 03.09.2024 г., ведно със законната лихва от завеждане на делото до окончателното изплащане.

Ищецът твърди, че по време на исковия период липсвали елементарни хигиенно-битови условия, като бил принуден да обитава помещения, пълни с дървеници. Твърди, че през целия период не можел да спи спокойно, поради постоянните нахапвания от дървеници, които се хранели с кръв и му причинявали болки и страдания. Освен физическите страдания, ищецът твърди, че у него се формирал страх от болестно заразяване, както и, че бил в невъзможност да се защити от това изтезание. Сочи, че не е подавал жалби срещу лошите битови условия от страх от надзорно-охранителния състав. Счита, че неефективното справяне на ответника с посочения проблем се равнява на бездействие, вследствие на което е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се във физическо и психическо страдание, изпитан значителен дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство и страх за здравето му, в нарушение на изискванията на чл.3 от ЗИНЗС.

В писмените си отговори /л.40 и л.58/, ответникът Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП оспорва исковата молба. Твърди, че липсва изпълнение на вменени от закон задължения от страната на ответника, което да ангажира отговорността му за нарушение на чл.3 от ЗИНЗС. Сочи, че неимуществените вреди не се предполагат, а следва да бъдат доказани, а в случая липсвали доказателства за нарушение на физическото или психическо здраве на ищеца в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с действия или бездействия на длъжностни лица при ответника. Поддържа, че цялата площ на ареста и затвора били третирани редовно срещу вредители, за което прилага протоколи за обработка и дезинсекция по график. Прилага медицинска справка от директора на Медицинския център /МЦ/ към ОСИН, според която за исковия период ищецът не е имал оплаквания от ухапвания на инсекти, както и благодарствено писмо от ищеца, което твърди, че е адресирано до администрацията му. Посочено е, че съгласно чл.21, ал.2 и чл.176 от ППЗИНЗС, задължение на лишените от свобода е спазването на хигиената в помещенията, от които зависело развитието на инсектите. В заключение счита, че преживяванията на ищеца не са от такова естество, че да предизвикат у него емоционални страдания над неизбежното ниво на страдание, присъщо на самото лишаване от свобода.

В съдебно заседание ищецът, чрез преупълномощения си процесуален представител адв. Г., поддържа иска за обезщетение за неимуществени вреди от поставянето на ищеца в нечовешки условия за периода 2018 – 2024г. изцяло, претърпени първо в ареста на [улица], а после в Затвора С.. Обръща внимание, че повече от почти 20 години след влизането на България в ЕС условията в затворите са потресаващи, както по отношение на хигиена, храна и агресивни дървеници, които превръщат пребиваването там в мъчение за лишените от свобода. Счита, че изтъпяването на наказанието „Лишаване от свобода“ не следва да е мъчение при толкова тежки условия. Моли да се вземе предвид дългият период, в който ищецът е поставен в тези условия при определяне по справедливост на обезщетението за неимуществени вреди по чл. 52 ЗЗД. Претендира разноски по представен списък.

Ищецът /лично/ обръща внимание, че много лишени от свобода са завели дело за проблема с дървениците и въпреки, че досега, който е завел дело го е спечелил, администрацията на ГДИН не е предприела кардинални мерки за справяне с инсектите. Моли да бъде уважена претенцията му за обезщетение, тъй като се е чувствал зле 7 години. Признава, че е сгрешил и счита, че се е поправил, но споменът за вредите от дървениците ще му остане завинаги, карали ли го да се чувства „по-нисш“.

Ответникът ГД“ИН“, чрез процесуалния си представител юрк. Д., моли да не бъдат кредитирани гласните доказателства, тъй като същите се опровергават от представените по делото писмени доказателства. Счита, че от представените писмени доказателства не се доказва бездействие от ГДИН. Претендира отхвърляне на исковата претенция и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, чрез участващия в производството прокурор дава заключение за основателност на исковата молба, но прекомерност на размера на претендираното обезщетение.

Административен съд София - град, Първо отделение, 6-ти състав, след като взе предвид наведените от страните доводи и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Между страните не е спорно, а и от представеното по делото становище, рег. № 1146/21.01.2025 г., изготвено от началника на ОС „ИН“ С. /л.137/ се установява, че ищецът М. Г. Ц. е бил задържан на 16.08.2018 г. в ареста на [улица], сектор „Арести“ при ОС „ИН“ в качеството си на обвиняем по ДП № 1537/2018 г. по описа на 09 РУ- СДВР

. Според изложените данни в сведението, за периода от 18.12.2018 г. – 04.01.2019 г., ищецът е

пребивавал в СБАЛЛС към Затвора – Л., а на 23.01.2019 г. е приведен в Затвора – С.. По време на първия исков период, посочен в исковата молба – от 21.11.2018 г. до 23.01.2019 г., ищецът е пребивавал в едно арестно помещение № 4, находящо се на ет.6 в ареста на [улица]за времето от 21.11.2018 г. до 18.12.2018 г., когато е бил приет в СБАЛЛС, както и в периода от 04.01.2019 г. до 23.01.2019 г., след който приведен в Затвора – С..

От медицинска справка, изготвена от директора на МЦ ОС“ИН“ – С. /л.45 гръб/ е видно, че по време на престоя на М. Г. Ц. в ареста на [улица], същият е бил хоспитализиран в психиатричното отделение на СБАЛЛС към Затвора Л. през месец декември 2018 г. В справката е посочено, че по време на престоя в ареста, няма регистрирани оплаквания, свързани със здравословното състояние на Ц., включително и такива свързани с ухапвания от инсекти, а напротив имало приложени собственоръчно написани от л.св. адмирации към медицинския персонал на ареста.

Видно от Епикриза, изготвена от началника на Психиатричното отделение към СБАЛЛС –Л. /л.188/, М. Г. Ц. е бил хоспитализиран в болничното заведение в периода от 18.12.2018 г. до 21.12.2018 г. с поставена диагноза „Диссоциално личностово разстройство. Разстройство вследствие на употреба на опиоиди, понастоящем под клинично наблюдение на заместващо лечение с метадон. МКБ-10-F-11.22, F-60-2.“

В благодарственото писмо, цитирано в медицинската справка и озаглавено като „Сигнал“ от ищеца /л.142/ е посочено, че същият изразява благодарността си към навременната и адекватна реакция на медицинския екип в ареста на [улица]във връзка със своевременното хоспитализиране и диагностициране на туберкулозата, от която е страдал. Прави впечатление, че в същото помещението на ареста са описани като „Ад“.

От сведение, изготвено на 21.01.2025 г. от ИСДВР на 2-ра група в Затвора - С. /л.74/ се установява, че М. Г. Ц. е приведен в Затвора – С. на 23.01.2019 г. в 8 група /приемно отделение/. В сведение от 21.01.2025 г. от ИСДВР на 11-та група /л.75/ е посочено, че на 31.01.2019 г., ищецът е бил преразпределен в 11-та група /обвиняеми и подсъдими/, а за периода 23.01.2019 г. – 19.06.2020 г. не се съхраняват списъци. В същото сведение е посочено, че на 19.06.2020 г. Ц. е преразпределен на територията на 5-та група.

Видно от докладна записка, изготвена на 22.01.2025 г. от ИСДВР на 5-та група /л.61 гръб/, М. Ц. е бил разпределян в следните спални помещения на 5-та група към Затвора – С. по време на исковия период: №2, №3, №5, №6, №7, № 8, №9, №12, №14 и № 15.

В сведение от 21.01.2025 г., изготвено от ИСДВР на 7-ма група е посочено, че ищеца е настаняван на територията на групата в периода от 18.03.2022 г. до 05.04.2022 г. в спални помещения № 9 и № 13, както и в периода от 12.10.2023 г. до настоящия момент в спални помещения № 4 и № 15.

Относно условията по време на престоя на ищеца в ареста и по време на изтърпяването на наказанието „Лишаване от свобода“, по делото са представени следните писмени доказателства от ответника по реда на чл.284, ал.3 от ЗИНЗС:

Представени са протоколи за извършени услуги от „Д.Д.Д.-1“ ООД в полза на ОС „ИН“ С., на територията на ареста на [улица], от 1-ви до 6-ти етажи, относно извършена химична дезинсекция срещу дървеници и хлебарки 06.10.2018 г., 06.11.2018 г. и 08.01.2019 г. /л.47 гръб – 48 гръб/.

Представени са протоколи за извършени услуги от „Д.Д.Д.-1“ ООД, „Фаворит ДДД“ ООД и протоколи за извършени ДДД обработки от администрацията на ГДИН по сигнали на територията на Затвора – С. срещу хлебарки и дървеници; на 30.01.2019 г., 28.03.2019 г., 29.05.2019 г., 30.07.2019 г., 18.08.2019 г., 02.09.2019 г., 05.11.2019 г., 30.01.2020 г., 20.05.2020 г., 27.07.2020 г., 24.08.2020 г., 18.09.2020 г., 21.09.2020 г., 22.01.2021 г., 16.03.2021 г. 27.04.2021 г.

26.05.2021 г. 29.06.2021 г. 24.08.2021 г. 16.11.2021 г. 14.12.2021 г. 16.02.2022 г., 22.03.2022 г., 17.05.2022 г., 14.06.2022 г., 16.08.2022 г., 28.09.2022 г., 17.11.2022 г. и 20.12.2022 г., 10.01.2023 г., 14.02.2023 г., 21.03.2023 г., 10.05.2023 г., 14.11.2023 г., 15.11.2023 г., 15.12.2023 г., 16.11.2023 г., 19.02.2024 г., 20.02.2024 г., 21.02.2024 г., 24.01.2024 г. и 12.03.2024 г.

От приложения по делото и публично достъпен Годишен доклад на О. на Република България като Национален превантивен механизъм /НПМ/ за 2019 г. /л.15 и сл./, се съдържа следната информация относно Затвора [населено място]: „По отношение на хигиената НПМ многократно констатира, че проблемът относно наличието на хлебарки и дървеници в местата за лишаване от свобода е системен. Независимо от периодичното месечно дезинфектиране, то е неефективно. Затова НПМ препоръча на министъра на правосъдието да разшири списъка с разрешени вещи, като включи препарати за борба с дървеници и хлебарки, тъй като този проблем съществува навсякъде в системата за изпълнение на наказанията“.

С молба, рег. № 13-00-670/24.04.2025 г. към делото е приобщена медицинската документация на ищеца, съдържаща здравен картон, амбулаторни листи от прегледи и епикризи от хоспитализации на л.св. преди и по време на исковия период, по повод на здравословни неразположения по-голямата част от които ирелевантни към предмета на делото /л.116- л.222/. Видно от приложените документи, ищецът е бил диагностициран с туберкулоза и хоспитализиран за лечение преди процесния период, а именно в периода от 01.06.2018 г.- 20.06.2018 г., когато мярката му е изменена в „домашен арест“ и е освободен за домашно лечение /л.190/.

От съдържащата се в медицинската документация Епикриза, изготвена на 22.12.2023 г. /л.174/ е видно, че М. Г. Ц. е бил хоспитализиран в СБААЛС към Затвора – С. в периода от 04.12.2023 г. до 22.12.2023 г. с диагноза „Х. хроника ХСВ +/- Наркомания. Видно от анамнезата, снета от пациента, същият е бил диагностициран с Хепатит С в предходен период.

По делото са разпитани свидетелите Г. С. Ц. /майка на ищеца/ и П. П. Г..

Разпитана св. Ц., заявява, че синът ѝ бил задържан в периода 2018-2019г. в ареста на „Г.М. Д.“, като в този период го посещавала. Спомня си, че ищецът ѝ споделял за условията в ареста - имал оплаквания от насекоми, от осветлението, от въздуха. Споделя, че от ареста на „Г.М. Д.“ го пратили болен в МВР-болницата и му открили туберкулозата, а оттам го изпратили в белодробната болница в [населено място]. Спомня си, че синът ѝ се обадил, за да го прибере и да го лекуват в С.. По време на посещенията си н „Г.М. Д.“ си спомня, че ищецът се оплаквал от дървеници, хлебарки, че е студено, че няма условия. Уточнява, че конкретното се оплаквал от дървеници. Казвал ѝ, че не може да спи по цели нощи, защото го лаят, назовават му храната и затова я карал да му носи кутии с капаци. Относно лекарската помощ в ареста в „Г.М. Д.“ си спомня, че ищецът търсел начин и лекар за ухапванията от дървеници, но не му било обърнато никакво внимание. Спомня си, че след ареста на „Г.М. Д.“ ищецът бил под домашен арест, а след това го привели в затвора. Уточнява, че от 6-7 години е в затвора. Споделя, че в затвора ѝ се е оплаквал, че е същото като в ареста на „Г.М. Д.“, описвал го като ад. По време на престоя си в затвора, ищецът се оплаквал от дървеници, казал, че го хапят, че са по леглата и не може да спи. Твърди, че ѝ е показвал по време на свижданията обриви по ръцете и по гърба. Спомня си, че само един път преди 2-3 години е взимала дрехите му за пране, когато бил в Затвора – С.. Споделя, че всеки път ищецът ѝ споделял като се видят и дори по телефона, че не може да спи, че иска да е трезвен и да ходи на училище. Уточнява, че когато говори на тези теми, синът ѝ се вълнува и тя го успокоява. От разказите на ищеца знае, че в килиите всичко е в кръв постоянно - чаршафите са целите в кръв и уточнява, че не само той е в това положение, а всички лишени от свобода. Спомня си, че ищецът бил няколко месеца в ареста „Г.М. Д.“. В МВР-болница бил приет заради настинка, която диагностицирали впоследствие като бронхит и от бронхит в

бронхопневмония, а след това туберкулозата. Спомня си, че му станало лошо и затова го приели в МВР-болницата, а след това го изпратили в Л. в белодробното. Спомня си, че като го изписали от болницата в Л., го пуснали отвън пред затвора, а той не можел да диша. Споделя, че не били предприети никакви предприети мерки за околните хора, за да не ги зарази, до него нямало никой, който да го придружи, нито линейка. Бил пуснат на своеволие, а имало нужда да му осигурят линейка.

Разпитан св. Г. заявява, че през периода 23.01.2019 – 03.09.2024г. е пребивавал с ищеца в Затвора - С.. Заявява, че през посочения период е бил в 7-ма група, 4-то спално помещение и в 5-та група, поради което има преки впечатления от условията в затвора. Заявява, че в затвора условията са нечовешки - пълно е с дървеници и хлебарки. Споделя, че през летния период не могат да си легнат. Лягали си с ръкавици, шапка, чорапи и клинове, тъй като дървениците ги унищожават. Спомня си, че ищецът много пъти му се е оплаквал от тях. Споделял му е, че намира дървеници в чинията си с храна и затова постоянно бил с шапка, ръкавици и клин, за да не го хапят. Спомня си, че ищецът имал алергия и затова бил два пъти в болница с гадене и повръщане, не можел да се храни и не излизал на каре. Споделя, че идвали с нещо да пръскат, но „гадините“ ставали все повече, както и, че до момента нямало никаква промяна. Счита, че положението се влошава, тъй като инсектите се умножават. Твърди, че от администрацията пръскали, но хлебарките ставали по-големи, а дървениците все повече. Споделя, че дървениците хапят и стават по-агресивни. Спомня си, че ищецът бил много зле. Били в едно помещение от 2019 – 2023 г. – били в 5-та група, пето спално, в 7-ма група в 4-то спално и в 19-то също. Споделя, че храната в затвора не ставала за ядене. През зимния период има отопление, но за малко - пускат парното и го спират. Твърди, че в 7-ма група няма топла вода в банята. Миели се със студена вода или с кофа с бързовар. Имало прозорци, но били малки. За медицинското обслужване споделя, че им давали парацетамол и аналгин, както и, че само по график можело да се отиде на лекар. Споделя, че през лятото, при 40 градуса в помещенията, не ищецът не е могъл да спи – лягал си с шапка и ръкавици, и с клин, за да не го ядат дървениците, да не може да ходи на каре, да яде и да се наспива. Спомня си и е бил свидетел, когато ищецът бил изпратен в болница заради това. Споделя, че спалното помещение, стената, до която спи ищецът е в окаяно състояние, заради дървеници – трупове от дървеници, кръв, мърсотия. Заявява, че те трябва да си чистят килиите, но и да искат да се грижат за чистотата не става, защото няма как да си купят препарати от лавката като нямат пари. Спомня си, че в спалните помещения се пръска против инсекти едни път на три-четири месеца. Заявява, че няма график за изпаряване на дюшеци. Никога не е съществувал такъв график, откакто бил в затвора. Имало график само за лекар, библиотека, каре и за пералнята. Споделя, че като им върнат дрехите от пералнята не миришели на прано. Спомня си, че условията в ареста на [улица] били по-ужасни от тези в затвора - два пъти по-ужасни. Споделя, че през 2021 година последно бил в ареста - там тоалетната не била заградена, прозорците не се отваряли. Били настанени по пет човека в килия, не се е пръскало – било ужасно. Спомня си, че хигиената е лоша, не се давало сапун и имало дървеници, хлебарки, паяци, паяжини и прах. Спомня си, че ищецът му споделил, че именно в ареста на [улица] се е разболял от туберкулоза.

При така установеното от фактическа страна, съдът достига до следните правни изводи:

Искът е допустим. Предявен е за присъждане на обезщетение от процесуално легитимирано ице, което твърди, че в периода от 21.11.2018 г. до 03.09.2024 г., по време на престоя му в следствения арест на [улица], а впоследствие и в Затвора – [населено място], е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица от администрацията на ГД“ИН“. Предявен е и срещу надлежен ответник по чл. 285, ал. 2 във връзка с чл. 284, ал. 1 от

ЗИНЗС – ГД“ИН“ - юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи следствените арести и затворите - чл.12, ал.3 от ЗИНЗС.

Разгледан по същество искът е частично основателен.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно ал. 2 за нарушение се смята и поставянето им в неблагоприятни условия, изразяващи се и в други действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото им достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

За основателността на иска следва да бъдат установени нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, настъпили вреди и причинна връзка между нарушението и вредите. По силата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

В случая релевантното оплакване е свързано с наличието на дървеници в помещенията, в които ищецът е пребивавал, и с отражението на този проблем върху неговото физическо и психическо състояние – ухапванията влошавали условията за сън и причинявали денонощно неудобство, поради обриви, сърбежи и страх от заразяване с болести, предавани по кръвен път, според твърденията на ищеца.

От събраните по делото доказателства се установява, че през процесния период ищецът е пребивавал в Следствения арест на [улица]и в Затвора – С., като в тези места е съществувал продължителен проблем с наличие на дървеници. Макар ответникът да е представил доказателства за извършвани периодични обработки срещу вредители, от съвкупната преценка на доказателствата се налага извод, че тези мерки не са били достатъчно ефективни.

Този извод се подкрепя както от свидетелските показания, така и от данните в доклада на О. като Национален превантивен механизъм, според които проблемът с наличието на дървеници в местата за лишаване от свобода е системен и не се преодолява с формално извършваните обработки.

Съдът кредитира свидетелските показанията по делото в частта им относно неефективността на мерките по дезинсекция, като съответни на информацията в Годишния доклад на О. като НПМ за 2019 г. Свидетелят Г. Ц. споделя, че е виждала белези от нахапвания върху ръцете и гърба ищеца по време на свижданията и споделя, за разказите му, че не може да спи, а невъзможността да се справи с този проблем, го кара да се чувства напрегнат и разтревожен и се налагало да го успокоява. Според св. Г. във всички помещения на затвора имало дървеници и ищецът лично му се е оплаквал, че е нахапан и не може да спи. Свидетелят споделя за лични възприятия на кръв по чаршафите. Споделя, че проблемът ставал по-интензивен. Идвали да пръскат, веднъж на няколко месеца, но дървениците не намалявали, а даже ставали по-активни. Съдът намира показанията на св. Г. за обективни и съответни на Годишния доклад на О. като НПМ за 2019 г. - проблемът с наличието на хлебарки и дървеници в местата за лишаване от свобода е системен и независимо от периодичното месечно дезинфектиране, то е неефективно. Свидетелят потвърждава, че проблемът е ежедневен, ухапванията са постоянни, вредителите се намирили навсякъде и пръскането срещу тях било неефективно. Конкретно по отношение на ищеца, св. Г. установява, че е бил нахапан и се е налагало да спи с шапка, ръкавици и клин дори през лятото, за да възпрепятства нахапванията от дървеници.

Изводът, че ищецът е бил поставен в неблагоприятни условия за изтърпяване на мярка задържане под стража и наказание лишаване от свобода поради наличие на вредители – конкретно дървеници в съответните места за задържане/изтърпяване не се променя от обстоятелството, че

в медицинската документация няма данни ищецът да е търсил медицинска помощ конкретно по повод ухапвания от дървеници. Липсата на медицински документи не опровергава останалите доказателства по делото, нито е достатъчна да разколебае извода за реално претърпян физически и психически дискомфорт, още повече при наличието на презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС.

В представената по делото медицинска документация действително не се установява ищецът да е преглеждан или да е получавал медикаменти във връзка с ухапвания от дървеници. Въпреки това, установеният „системен проблем с дървениците, при който дезинсекцията не е ефективна“ съдът приема за достатъчен да обоснове нарушение на чл.3, ал.2, вр. ал.1 от ЗИНЗС, поради липса на активни и ползотворни действия на затворническата администрация в борбата с дървениците, чието доказано наличие, а оттам и сигурно въздействие върху ищеца обосновават обстоятелства, които уронват човешкото достойнство, пораждаат чувство на страх, незащитеност и малоценност. Неоснователно е и възражението на ответника, свързано с това, че поддържането на хигиената е задължение на лишените от свобода. Това не освобождава администрацията от нейното задължение да осигури условия, съвместими с човешкото достойнство, и да предприеме ефективни мерки срещу системно наличие на вредители.

По изложените съображения съдът приема за доказано нарушение на чл.3, ал.2 от ЗИНЗС поради неблагоприятни условия на изтърпяване на мярката и наказанието за периода от 21.11.2018 г. – 03.09.2024 г., с изключение на времето, в което е бил хоспитализиран в периода от 18.12.2018 г. - 21.12.2018 г. – 4 дни) и в периода от 04.12.2023 г. 22.12.2023 г. – 18 дни, конкретно поради доказано наличие на вредители – дървеници, ухапванията от които за ищеца са били свързани с неприятни сърбежи и невъзможност за спокоен сън. Предвид презумпцията по чл.284, ал.5 ЗИНЗС, съдът приема наличието на претърпени неимуществени вреди в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с условията на изтърпяване на наказанието в нарушение на чл.3 от ЗИНЗС за доказани.

При определяне размера на обезщетението съдът намира, че следва да се съобрази с анализа на новите решения на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, според който обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на 4 евро на ден или на 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане. Едновременно с това в повечето случаи такова обезщетение би било достатъчно, за да обезщети вредите, произтичащи от нарушение на забраната за поставяне в лоши условия на задържане по смисъла на чл. 3 от Конвенцията.

Стандартите на ЕСПЧ по приложението на чл. 3 от Конвенцията налагат да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условията, при които се изтърпява задържането или наказанието. В случая, претенцията е предявена единствено поради наличие на дървеници, което следва да бъде съобразено при определяне размера на обезщетението в смисъл, че пълният посочен размер на обезщетения в най-новите решения на ЕСПЧ е неприложим към настоящия случай, доколкото той касае кумулативен ефект от различни оплаквания при изтърпяване на наказанието, какъвто настоящият случай не е. Присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди от едни аспекти на изтърпяване на задържането или наказанието (единствено поради наличие на дървеници) не следва да се превръща в прекомерна санкция за затворническата администрация, която стриктно и при спазване на законовите си задължения и правомощия е осигурила на ищеца изтърпяване на наложеното му наказание при други благоприятни аспекти на тези условия, което също следва да се съобрази при преценката на кумулативното въздействие на тези условия.

Изложеното е основание за съда да определи размер на обезщетението под посочения от ЕСПЧ

размер от 4 евро на ден и в алтернативния вариант от около 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства.

Прилагайки критерия за справедливост по чл. 52 ЗЗД и предвид, че искът обхваща само един аспект от неблагоприятните условия, според съда справедлив размер на обезщетението би бил размер наполовина от посочения от ЕСПЧ размер от 4 евро на ден, т.е. от 2 евро на ден, който да покрие претърпените от ищеца неимуществени вреди от нарушение на чл.3, ал.2 от ЗИНЗС, за периода от 21.11.2018 г. – 03.09.2024 г., с изключение на времето, в което е бил хоспитализиран в периода от 18.12.2018 г. -21.12.2018 г. – 4 дни и в периода от 04.12.2023 г. 22.12.2023 г. – 18 дни. Този период включва: 2113 дни минус горепосочените 22 дни болнично лечение = 2091 дни x 2 евро на ден, за които общата дължима сума за обезщетение се равнява на 4182 евро. Тази сума следва да се присъди със законната лихва от предявяване на иска на 03.09.2024 г., като негова законна последица, до окончателното ѝ изплащане. За разликата до предявения размер от 30 000 лева, превалутирани на 15 338.76 евро, искът следва да бъде отхвърлен.

При този изход на спора разности следва да се присъдят в хипотезата на чл.286, ал.3 ЗИНЗС - когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати на ищеца разностите по производството, внесената държавна такса – в случая 5, 11 евро, а адвокатското възнаграждение съразмерно на уважената част от иска - в случая адвокат Ю. е предоставил безплатна правна помощ на ищеца, съгласно чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА и при прилагане на посочените правила за съразмерност адвокатското възнаграждение следва да се определи на 425 евро за адвокат Ю. на основание чл.38, ал.2 от ЗА.

Воден от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, Административен Съд С. - град, Първо отделение, 6-ти състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на М. Г. Ц., ЕГН [ЕГН], обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4182 евро (четири хиляди сто осемдесет и две евро), поради поставяне в неблагоприятни условия на изтърпяване на мярка „задържане под стража“ в Следствен арест в [населено място], [улица] и на наказание „лишаване от свобода“ в Затвора [населено място] в периода 21.11.2018 г. – 03.09.2024 г., с изключение на времето, в което е бил хоспитализиран в периода от 18.12.2018 г. - 21.12.2018 г. и в периода от 04.12.2023 г. 22.12.2023 г., ведно със законната лихва от 03.09.2024 г. до окончателното изплащане, както и разности в размер на 5.11 евро (пет евро и единадесет цента) за държавна такса.

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от М. Г. Ц., ЕГН [ЕГН], срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“, за разликата над 4182 евро до предявения размер от 15338,76 евро (30 000 лева), както и за периодите от 18.12.2018 г. - 21.12.2018 г. и от 04.12.2023 г. 22.12.2023 г..

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" да заплати на адвокат И. В. Ю., САК, адвокатско възнаграждение в размер на 425 евро (четиристотин двадесет и пет евро), съразмерно на уважената част от иска.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред тричленен съдебен състав на Административен съд София град в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия:

